

התורה והמצוות

בס"ד גליון עמ' פרשת שמיוני ה'תש"פ
 [בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

חיים טובים

נקודות אור בנתיבות החיים

דבר העורך

שלום לקוראי העלון הנכבדים!
 בגליון שלפנינו נפתח בחיזוקים אקטואליים נפלאים במדור חיים טובים, נציין שניתן להיות מנוי לקבלת החיזוקים האלו מיד עם יציאתם ע"י שליחת בקשה למייל: yefabian@gmail.com נעבור למאמר נפלא על פרשת השבוע במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש - נמשיך עם תורה ח; נסיים עם מדור נקודה בפרשה ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עטיה שליט"א.
בברכת שבת שלום ומבורך וקין בריא ושמה, העורך

עלון 'המקורבים' ©
 ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM
 * * *
 ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!
 * * *
 נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים!

יום	חדש ניסן	הדף היומי מסכת שבת	משנה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי בזה"ק תיקוני הזוהר
ז	כז	מג	הזרה	לב:	קיח	קטו.
א	כה	מד	תסז, יד	לג.	קיט	קטז:
ב	כו	מה	תסז, טו-ז	לג:	קכ	קטז.
ג	כז	מו	תסח, א-ג	לד.	קכא	קטז:
ד	כח	מז	תסח, ד	לה:	קכב	קז:
ה	כט	מח	תסח, ה-י	לה.	קכג	קז:
ו	ל	מט	הזרה	לה:	קכד	קח.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יא.

'אין!!! - או שלא צריך?'
אי אפשר ללכת למקוה, וגם אי אפשר להתפלל במניין - האם בגלל שלא מגיע לנו, או בגלל שאין צורך?
 * * *
 בשני זמנים בשנה - גם יהודי שזוכה לטבול במקוה כל יום, צריך להימנע מכך. שני הזמנים הם: יום כיפור, ולהבדיל, תשעה באב. זה לא הוראה ולא הנחיה, אלא הלכה. ולכן גם כולם מקיימים את זה, ללא כחל וללא שרק, ללא ספיקות וללא פיתולים, וגם לא מרגישים רע עם זה. זו היא ההלכה וזהו.
 אבל, יש הבדל תחומי ביניהם. בתשעה באב - לא הולכים למקוה, כי אנו לא ראוים לכך, ואנו מתהלכים כנוזפים מחמת כן. ואילו ביום כיפור - לא הולכים למקוה, כי אין צורך. אנו טובלים במקוה ישראל ה', ולא זקוקים לעזרים היצוניים.
 * * *
 ישנם שתי סוגי תפילות - תפילה שצריכה להיעשות במניין, ותפילה שצריכה דווקא להיעשות ללא מנין.
 את התפילות הרגילות אנו צריכים לעשות בציבור. אבל ישנם שתי תפילות, שעושים אותם דווקא ביחיד: תפילת כהן גדול בקודש הקדשים, והתבודדות.
 הסיבה לכך: תפילה 'רגילה', צריכה הרבה תנאים כדי להתקבל. אם אתה לא צדיק הדור, ולא קרוב לזה, אז אתה צריך לפחות את עזרת הציבור, כדי שהתפילה שלך תתקבל.
 אבל תפילת כהן גדול ביום הכיפורים, היא בזמן ובמקום ועל ידי האדם - הכי מתאימים, ולא צריך שום תנאים כדי שהיא תתקבל. התפילה הזאת אינה זקוקה ל'דרך', אפילו לא של שתי מטר, כדי להגיע ליעדה.
 וכך גם התבודדות. זו היא נקודה של קשר ישיר ובלתי אמצעי, בין היהודי לאביו שבשמים, בבחינת 'נכה פני ה' (ביאור הליקוטים), ואינה זקוקה למתווכים ולעזרים כל שהם. זה לא צריך להגיע 'אליו', אלא הוא מגיע 'אלך'.
 * * *

בימים אלו, יש מניעות גדולות מטבילה במקוה ותפילה במנין, וזה עלול אף להחריף. אפשר להתייחס לזה כתשעה באב, ולהלך כנוזפים. אבל אפשר גם להתייחס לזה כיום הכיפורים, ולהרגיש כל כך קרוב שאין צורך בכך. אפשר להרגיש תפילה של בדיעבד, ואפשר להרגיש תפילת כהן גדול ביום הכיפורים.

"כיושב סתר לחלות פני מלך, מראה כהן".
המושך בעמוד 2

ליל הסגר

"כאשר כבר יותר מדי מר -

אז הזמן להתבטל לגמרי לה" - כך אמר רבינו.

* * *

מבעת החנק הולכת ומתהדקת.

זה התחיל מהמשת אלפים איש, הצטמצם לאלפיים, אחר כך לאלף, בהמשך למאה, ומהר מאוד לעשר איש. בתחילה עוד היו פתוחים המקוואות, בתי כנסיות ובתי מדרשות, ולהבדיל, כל בתי העסק. לאט לאט, בעצם מהר מהר, גם המרחב הזה הלך והצטמצם, וכעת אנו נכנסים לסגר.

ההרגשה היא שסוגרים עלינו מכל הצדדים. כעת עוד מותר לנשום, אבל לך תדע מתי יצמצמו גם את זה לעשר נשימות בשעה, ורק במרחב פתוח ולתוך מסכה. וזה קשה וחונק. מילא כמה שנוגע לגשמיות, זה אמנם לא נעים אבל לא קריטי. הבעיה היא שגם מבחינה רוחנית סוגרים לנו את הנשימה, ולא מאפשרים כלום, כמעט.

מה עושים עם זה? בסדר, עושים את זה, כי מה לעשות זה המצב, וצריך לשמור על זהירות ובריאות. וגם כמה שלא באמת נוגע לזהירות ובריאות, צריך לשמור על הארנק, שלא יתרוקן בבת אחת עם קנסות ומעצרים. אבל בהרגשה, מה עושים? איך מתמודדים עם זה?

* * *

יש מצב, שכל הסיפור הוא הפוך בעצם.

כשהאזוניים סתומות, יש עצה פרקטית פשוטה: סותמים את הפה ואת האף בחוזה, ונושמים בכל הכח. ואז, האויר שמנסה לצאת דרך האף והפה ונתקע, יוצא בליט ברירה דרך האוזן, והיא נפתחת. כעת מגיע אדם חכם, ואומר: ואז, לא ידעתי שאפשר לנשום דרך האוזן, כעת שגיליתי את זה, למה לי לנשום דרך הפה והאף, בוא ננשום דרך האוזן...

אדם שנתקע בחדר, ואינו מצליח לפתוח את הדלת. בליט ברירה הוא יכול גם לצאת מהחלון. אבל מה יקרה אם הוא יחליט שמאחר שהוא גילה את הפתח החדש הזה, הוא מעדיף להשתמש בו מהיום לכתחילה, ולוותר על השער הראשי? אם זה יקרה, יש מקום לחשוש שהרגעים שהוא היה תקוע בחדר, עשו לו משהו...

* * *

יש קשר בריא עם ה'. קשר של 'עין בעין', שבו אנחנו מתקשרים אתו פנים מול פנים, וחווים את הקשר בצורה בריאה שלמה וזורמת. זה היה בזמן בית המקדש, ואז, אפילו יהודי פשוט, היה לו קשר עם ה', כמו הצדיקים הגדולים בדורות שאחרי בית המקדש.

הקשר הישיר הזה נסגר וננעל. ואז, התחלנו לנשום דרך האוזן, ולצאת דרך החלון. אז במשך הגלות, עם ישראל למד להסתדר; הוא בנה בתי כנסיות, תלמודי תורה וישיבות, ומערכת שלמה של יהדות, והתחיל להתרגל לקשר של בדיעבד. הבעיה היא ששכחנו, וזה הפך אצלנו לכתחילה, עד שלא חסר לנו בכלל משהו אחר. ואנחנו חושבים בקול: למה בכלל צריך אף ופה, ומי זקוק בכלל לדלת ראשית.

* * *

גם במצרים זה היה כך. הם היו חיים מרים מאוד, אבל למדו להסתדר עם זה, כל אחד היו לו את הקומבינות איך לחיות עם זה, והם נשמו לרווחה. במצב

כזה, הם שאלו שאלה מאד שאלתית: למה צריך בכלל לצאת ממצרים, בסך הכל - הכל טוב, רק פה ושם יש מה לשפר.

בשביל זה צריך סגר. הם נסגרו בבית שלהם כל הלילה, ובכך סתמו את האזוניים, ואת החלונות. וכשהאזוניים והחלונות נסתמים - מתחילים לחפש את האף והפה, ואת הדלת הראשית, ונגאלים. וזה כנראה מה שקורה אתנו כעת. סותמים לנו את כל ה'בדיעבדים' שעזרו לנו להסתדר עם הגלות, בכדי שנפסיק להסתפק עם הלונות ונחפש את השער הראשי, ואז ניגאל.

הרהורים - ערב פסח תש"פ

רחמנא ליבא בעי

האם הדור שלנו - הוא רק מכני?

או שיש לו לב?

* * *

אני צובט את עצמי, גם כדי לבדוק אם זה נכון, וגם כדי להעניש את עצמי.

בתוך כל הבלגן, לא יודע אם שמתם לב, אבל יש כאן גילוי לא פחות ממהפכני. כבר שנים שמדברים על כך שהדור שלנו הוא 'טכנוקרטי'. הוא אמנם מהדר בכל מה שאפשר 'בחיצוניות' - תלמודי תורה, ישיבות וכוללים, לולב ואתרוג, מצה תפילין ומוזוזה, אבל חסר לגמרי את 'הפנימיות' ואת הלב.

ואף אחד לא חלק על כך. הנהת היסוד הזו הייתה מוסכמת מקיר לקיר, והיובח, אם היה, נסוב רק על: מה הסיבות לכך, והאם יש פתרון לכך, ואיזה. היה ברור שבתי הכנסיות והשטיבל'אך למיניהם, שמלאים מון אל זן, הוא משהו טכני נטו, ואולי גם חברתי וקהילתי, ותו לא.

חשבנו ש'מה לעשות', זה הדור ורק משיח ישנה אותו. אנחנו דור עקבתי דמשיחאי, ועל זה אין ויכוח, אז זה הפנים שיש לו. קבל אותו וזהו.

* * *

אז חשבנו.

מגיע פתאום הקורונה, על כל השמות שיש לה: 'זירוס', 'נגיף', 'משבר', 'בהלת', 'מגפת', וכל מה שתרצו או לא - ומופח על פנינו.

לקחו לנו את כל האפשרויות הטכניות והמכניות; סגרו את השטיבל'אך, סגרו את בתי הכנסת, סגרו את המקוואות. אז הנה, כל הסיבות להרגיש פטורים, ולחגוג. אם בכלל לא מוחברים בפנימיות, ורק עושים את זה כי זה משהו קהילתי, או משהו טכני שהתרגלנו לעשות וזהו, אז הנה ההזדמנות לוותר וזהו.

ומה באמת קרה? לא יאומן. אף אחד לא מוותר. עושים מניינים מהמרפסות, מהחצרות, מהגנות והמקרפיות. קוראים בתורה כתנאים בלתי אפשריים, ומעל הכל - עושים פסח כשר ומהודר, עם ביצים כמובן, כולל גם שריפת חמץ השאית, ומוסיפים לסיום חיוך של מנצה.

* * *

זהו, טעינו בגדול.

הדור שלנו יש לו לב. לב ענק, הם ורותח. הוא בסך הכל היה מכוסה בהרבה טכני, שהצליח לשכנע אותנו שאין בפנים כלום. אבל באמת היה שם בפנים כל הזמן לב, רק שלא היה לו מתי להתגלות. וברגע שהייתה לו הזדמנות - הוא פריץ ובגדול.

איזה נס שזה קרה רגע 'לפני' שמישה הגיע. עוד היינו עלולים לספר לנכדים שלנו, שהיה פעם דור שלא היה לו לב, וזה היה פשוט שקר. אז ה' ריחם עלינו, ואמר: רגע לפני שאני מביא את המשיח, אראה לכם שטעיתם. מעולם לא היה כזה דור, ומעולם לא היה כזה יהודי – שאין לו לב. אין היה כזה.

כמה מרגש להיכנס עם הגילוי הזה לפסח, ולדעת, שאכן אין כמו עם ישראל, שמסור בלב ובנפש לאביו שבשמים. והולך אחריו באש ובמים, ויהי מה. זה קרה ביציאת מצרים, וזה קורה גם היום – לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה.

וכימי צאתנו מארץ מצרים נזכה לראות נפלאות, כימים ההם בזמן הזה.

לספור את ה'עומר'?

כסף סופרים, ופעמיים. כיצים גם כן, כפרט היום.

אבל 'עומר' – מי סופר?

* * *

עומר שעורים – זה לא הרבה, לא בכמות ולא באיכות. שתיים וחצי קילו של מאכל בחמה, זה משהו שכל אחד יכול לעבור לידו מבלי למצמוץ, ובטח לא לספור.

את העומר הזה, מביאים לקרבן אחת לשנה. ועושים ממנו עסק גדול ומיוחד; כל הצדיקים הולכים להשתתף במעמד קצירת העומר, וכל הקהל אף הוא צופה מהצד. כל שאלה – גם טכנית – נשאלת שלשה פעמים, וזוכה למענה שלשה פעמים.

'לכבוד' קרבן העומר, מקריבים עוד כמה קרבנות מיוחדים. ו'לקינוח', אנו סופרים שבעה שבועות וארבעים ותשעה ימים – 'לעומר'!

מה הסיפור?

* * *

יצאנו כעת ממצרים.

אבל כשאנחנו בודקים בכנק, עדיין לא רואים את זה. אנו מסתכלים על עצמנו כמראה, ובודקים שוב את המספר זהות ומדת הנעליים – והנה הכל אותו דבר. אבל מה זה אומר שיצאנו ממצרים? אפילו מהבית בקושי נתנים לנו לצאת...

למי שמתעקש לשאול את השאלה הזאת, ובצדק, מיועדת ספירת העומר. שהמסר שלה הוא קטן, פשוט ועוצמתי. ספירת העומר מוענת שכנראה שלא תרגמת את יציאת מצרים למספרים. חשבת שיציאת מצרים הולכת לשנות אותך? אתה יכול להמשיך לחכות. יציאת מצרים לא משנה אותך, אלא מאפשרת לך לשנות את עצמך.

ושינוי עצמי, הוא תמיד אבל תמיד ללא יוצא מן הכלל, תהליך. ותהליך, הוא דבר שתמיד אבל תמיד מתחיל ממהשהו קטן, פצפון ובלתי מורגש, ובדרך כלל הוא גם הדבר הכי קרוב אליך, במרחק הושמת אצבע.

* * *

וזה בדיוק הסיבה שאף אחד לא עושה שינוי. כי אף אחד לא מוכן לתהליך, וגם מי שכן, הושב שהוא צריך בשביל זה לטפס את האוורסט, ומתעקש להתחיל דווקא משם. אז זהו שלא: א. מוכרחים תהליך. ב. אבל בשביל זה לא צריך יותר ממהשהו קטן. עומר שעורים לדוגמא.

יש לנו מלא 'עומר שעורים' על ידינו, סביבנו ובתוכנו. אלא שאנחנו בכלל לא פנויים לשים לב אליהם, ולכן גם לא זזים לשום מקום ולא מתקדמים

מילימטר. רק עומדים ושואלים בפנים תמהות: לא מבין, עברתי פורים, עברתי פסח, עוד שנה ועוד שנה, ולא קרה כלום.

אם תסכים לקחת את העומר שעורים, ולעשות ממנו עסק. והיין מזה גם לספור אותו, ממש כמו שסופרים כסף וכיצים והרכה יותר. אם תעשה את הספירה הזאת בהתלהבות עם לשם ייחוד וגארטיל, אתה תראה שבתוך שבועות תגיע לקבלת התורה, ותהיה אדם.

* * *

מה זה העומר שעורים?

אתה יודע... כל מה שאתה מעדיף שלא להכיר. כל המדות שלך, האהבות והפחדים שלך וכל מיני הרגשות, שאתה מעדיף להתעלם מהם ולא להאמין שיש בזה איזושהי עבודה פנימית, ולא לחשוב שיש מה לעשות עם זה. החלקים הלא נעימים הללו, שבכלל לא מתכתבים עם 'עבודת ה', זה העומר שעורים.

ומה צריך לעשות עם זה? להניף קצת, זה הכל. פשוט: להסכים להסתכל על זה, ולחפש שם ומשם את ה', ולהביא לו משם איזו מנחה. לא מרשימה מי יודע מה, אבל הכי אמתית שיש. תזוזה כזאת, אכן ראוייה לספירה, והיא זאת שתביא אותך אל היעד.

חול או מועד?

איזה מין שם מוזר – 'חול המועד'?

נשמע משהו כמו 'קין הורפי' או 'חום קריר' ו'קרירות המה'...

* * *

חול המועד, זה בדיוק הזמן לכל מה שאין זמן כל השנה.

אין הידרים, ישיבות וכוללים, ואין עבודה. אז אפשר לעשות את כל מה שלא מתאפשר כל השנה לעשות. אפשר לבקר את ההורים, משפחה או חברים. אפשר גם לנסוע לקברי צדיקים ולהבדיל למקומות אטרקטיביים. ואולי גם לשלב, כמו למשל 'רבי מאיר בעל הבניאם'...

עד כאן ציטוט משנים כסדרם. או אז חול המועד היה זמן של מרוץ, להספיק כמה שיותר טיולים ואטרקציות, ולהצטער על כך שיש 'רק יומיים חול המועד'...

זהו, שהשנה הכל אחרת. אין לאן ללכת; משפחה אסור לבקר, תחבורה כמעט שאין, הכבישים ריקים והאתרים סגורים, ואפילו המקומות הקדושים נעולים על מסגר ובריה. אין שום אירוע ציבורי שאפשר לבלות בו, והמקום היחיד שאפשר 'לטייל' לשם – זה המרפסת.

* * *

וזה בדיוק ההזדמנות, להסתכל ל'חול המועד' בעיניים, לנסות להקשיב לו, ולהבין מה הוא אומר, ולמה הוא מיועד. 'חול המועד' – מה זה אומר, האם זה חול או מועד?

והתשובה היא: החיים שלנו אכן נחלקים לשניים – יש בה חלקים של 'חול' ויש חלקים של 'מועד', וזה מאד מסודר. כשיש שבת או חג, אנו 'עוצרים' את החיים, והוגנים. כביכול עוברים לעולם אחר, נהנים ממנו וממציים אותו עד תום, ולאחריו 'חוזרים' לעולם שאותו עזבנו.

כעת אנו עוברים למחלקת ה'חול'. במחלקה זו אין מקום למועדים ולהגינות. אלא לעבודה שחורה ומפרכת של שגרה שוחקת מעייפת ומפוררת.

* * *

אין בעצם מה שיחבר בין שני העולמות הללו – המועד והחול. ומשכך, החול הופך למצוקה, והמועד למה שהו נחמד אבל מנותק, וממילא גם הסר תכלית כביכול.

רק כאשר נצליח לעשות סנכרון בין שני החלקים – תתחיל התנועה של החיים. אם המועד יצליח לפרוץ לתוך החול, אזי הוא לא יהיה מנותק ולא הסר תכלית. התפקיד שלו יהיה להכניס צבע וחיות בשגרה האפורה והמשעממת של החול, ולהפוך אותו על כל מטלותיו, למשהו אחר.

וזה מה שעושים ב'חול המועד'. אלו הם ימים של 'חול' כביכול, אבל לא בדיוק. ימים של 'חול' עם צבע של 'מועד'. אומרים הלל, מתפללים מוסף, לא עושים סתם מלאכה וחוגגים קצת עם המשפחה. אז כנראה שיש דבר כזה 'חול בטעם מועד'.

המטרה היא להבין שכל חול יכול להפוך לכה, אם נאמין בקדושת היום טוב, ונאמין שיש טוב בעולם. אם נבין את המסר של החג – שאנחנו יהודים, ו'ח' אהב אותנו, וממש מפרגן לנו ואף דורש מאתנו לחגוג ולשמחה. אז נכון שיש ימי חול, אבל לא ימי ניתוק, ואפשר גם אותם לצבוע בניגון של אהבה.

אסרו חג

יש לך רגעים טובים בחיים?

תנעל אותם בכספת מיוחדת, ותשתמש בהם במצבים קשים.

זהו זה, הוורים לשגרה.

הלחץ הציבורי כבר דוחק. מזה כמה שבועות, שקרה הלא יאומן והבלתי אפשרי – והמשפחה הגרעינית החזיקה מעמד בין ארבע קירות וקצת יותר.

כך התכוננו לפסה, כך התנהלו הניקיונות והקניות, וכך התנהל ליל הסדר והחג כולו. הכל הצטמצם לבין כותלי הבית ובמחיצת המשפחה המצומצמת, עם אופציה ל'מיוול' למרפסת, ולמו שיש כלב – גם מיול יומי קצר בן מאה מטר.

אבל זהו, יש גבול. רוצים כבר לצאת לנשום אוויר, ומתגעגעים עד כלות לחזור לשגרה. לשם כך, 'מבטיחים' כל האהראים 'מלמעלה', לעשות מאמץ

עליון להתחיל לשחרר את הסגרים והעוצרים למיניהם ולאפשר את החזרה לשגרה, נו נו, נראה אותם.

אבל, האם באמת אנחנו אוהבים את השגרה?

היו לנו ימי חג, ימים של שמחה פנימית, וזמנים של קרבת ה' מיוחדת. האם אנחנו באמת מעוניינים למימים אתם ולחזור לשגרה, האפורה והמשעממת במקרה הטוב, והמלאה אתגרים והתמודדויות במקרה היותר מצוי.

השגרה שוחקת, מפוררת ומעייפת, ואם הייתה לנו אפשרות להמשיך את החג לכל השנה ולכל החיים, כנראה שזה מה שהיינו בוחרים. אבל זהו שאי אפשר. ואנחנו מוכרחים לחזור לימי השגרה, ולפגוש שוב את ימי החול.

עובדה ופתרון בצדה. הייכים לחזור לשגרה, אבל ממש לא הייכים לזנוח את החג מאחור, ולהתייבש עם הימים השגרתיים. החג, אם נרצה, ימשיך אתנו וילווה אותנו 'בתוך' השגרה היומיומית הפשוטה והיבשה, והוא ירטיב לנו אותו בטעם של קרבת ה'.

אסרו חג – זה הפתרון.

'א-ל ה' ויאר לנו' – ה' יתברך בחסדו הגדול, פתח לנו צוהר והאיר לנו. זה היה כל כך טוב, וכל כך נעים, ואנחנו מתקשים להיפרד. ובכן, יש עצה 'אסרו חג בעבותים' – תקשור את החג אליך בהכלים עבים, 'עד קרנות המזבח' – ותוביל אותו אתך למקומות הקשים ביותר, ששם אתה מתמודד וצריך להילחם.

הכלל הוא, שכל רגע וכל אירוע שהיה אי פעם בעולם, נשאר קיים לנצח. אם היו לך רגעים של פסה, ושל קרבת ה', זה קיים. כל שיש לך לעשות, הוא לשמר את זה אצלך, ולא לתת לזה להתפורר. תבנה לזה כספת מיוחדת, תכניס את זה פנימה, וזה שלך. ברגע שתצטרך תוכל לשלוף את זה משם, ולהתחמם בזה.

היום, הוא יום של שגרה. אבל אנחנו בוחרים לעשות ממנו חגיגה, על השבון החג שהיה ולבאורה איננו עוד. בכך אנו מזכירים לעצמנו שהחג היה ועודנו, ומתי שרק נרצה, נוכל לפתוח שולחן ולחזוכר בו. וגם ברגעים הקשים ביותר, תוכל בשקט בשקט ללכת לפינה – ולהבק את הפסח שהיה, ועודנו.

הליכה עם תורות רבנו לפי סדר ליקוטי מוהר"ן III התורה הנלמדת: חלק א' תורה ח'

ללכת עם תורה

על הפרשה III פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

מיתת נדב ואביהוא

הזמן להכניע הרע לגמרי, ובפרט בעת הקמת המשכן שהוא עיקר מקום הרוח חיים וקדושה, וע"כ יש את האפשרות להכניע את הרע לגמרי.

אלא שמבואר במאמר שלהתגרות ברשעים אי אפשר כי עם מי שהוא בכחי' צדיק גמור או הנלווים אליהם, וע"כ אף שהיו צדיקים מופלגים, מי"מ היו צריכים בזה את הכח של משה רבינו שזכה לדרגה הנצרכת לזה בשלימות, והם לא נשאו אשה, דהיינו שלא עסקו בכירור הטוב מהרע כהדי' יסודות הגשמיים ממש שזה מעיקרי הבחינות והאופנים שצריך להיות נלווים אל הצדיקים, ואף לא התייעצו עם משה רבינו בזה, שזה כחי' מה שהורו הלכה בפני משה, וע"כ היה בזה כחי' פגם והסרון, עד ששלט סטרא דמותא.

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שיח שרפי קודש ה"ב, סימן נז"ר)

~ המתקת הדין ~

הפסוק 'הנותרים'. וזוה מתבאר מדוע חשש אהרן והתבייש כל כך, כי מכיון שהיה צריך לכפרה, חשש מי יודע אם יתכפר לו. ונדברי האור החיים מתבאר באריכות מתי הכלל של 'אין קטגור נעשה סגור'.

ג. שתויי יין: בדברי המפרשים מבואר שמחמת שנכנסו שתויי יין, לא היה להם שיקול הדעת כראוי, ולכן מעו והקריבו אש זרה. ולכן נצטוו מיד לאחר מכן שלא להיכנס שתויי יין, כדי שלא לבוא לכלל טעות.

ה. כשרות המאכלים: בדברי רש"י (תחילת פרשת תזריע) מובא 'כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה היה ועוף, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה היה ועוף'. ומתוך כך ניתן להבין, שאכן אחר שסיים בפרשיות הקרבנות, עבר לדבר בתורתו של 'האדם'. אמנם בדברי הרמב"ן מבואר שהוא נוגע בעיקר לכהנים, שצריכים להיזהר שלא להיטמא לבהמות שמטמאים בנבלתם, ולכן נכתב בהומש זו ובסמוך לפרשת הקרבנות.

ביאור הפנימיות

בוזר הקדוש מבואר, שהפגם של נדב ואביהו היה שלא נשאו נשים. ולכאורה גם זה תמוה: א. מפני מה חמור הדבר כל כך. ב. מה השייכות בין זה למה שמבואר שהקריבו אש זרה. ובדברי הרמב"ן מבואר על דרך האמת, שבהקטרתם 'אש זרה' הפרידו את המלכות משם הוי"ה, וכך עשו אותה כביכול 'זרה'. וזוה מתבאר קצת שייכות בין הדברים, אמנם עדיין צריך ביאור מהות הדברים.

ועניין זה מתבאר בספר ליקוטי מוהר"ן (ח"ב סימן כג), ובספר ליקוטי הלכות (פריה ורביה הלכה ג), וכדלהלן.

ונסו יגון ואנחה

נאמר בפסוק 'ששון ושמחה ישיגו, ונסו יגון ואנחה'. והכוונה היא בפשטות שכשזוכים להשיג ששון ושמחה, אזי מוגרשים ומבירחים את היגון ואנחה. אמנם בפנימיות העניין יש כאן עבודה. והיינו שכאשר אדם זוכה לשמחה, אזי היגון ואנחה בורחים לצד, וממתנינים עד שייגמר השמחה ויהזרו למקומם.

וכמו בני אדם שרוקדים בשמחה, אזי הדרך הוא שבני אדם אחרים שאינם רוצים לשמוח - זויס אל הצד, וממתנינים שייגמר הריקוד, ואז יהזרו למקומם יחד עם העצבות שלהם. כך יש לכל אחד חלקים כנפש, שהם אוהבים את היגון ואנחה ואינם רוצים לשמוח, ובדרך כלל הם אלו שנמצאים 'במרכז' ומונעים לגמרי את השמחה, אך כשמוגיע שמחה גדולה ואינם מצליחים למנוע אותה - הם נזהרים שלא להפוך להיות 'חלק' ממנה אלא בורחים אל הצד, וממתנינים לשעת כושר לחזור אל המרכז.

ומה שצריך לעשות - הוא למנוע מהם לברוח ולהכניס אותם פנימה. כמו במשל של הריקוד, שאם יתפסו את אותם האנשים ויכניסו אותם בכח אל הריקוד - יתבטל מהם בהכרח היגון ואנחה, והם יתפכו להיות בעצמם שמחים. וכך, כלפי האדם עצמו, הוא צריך לקחת את אותם החלקים כנפש שהם 'יגון ואנחה', ולהכניסם בכח לתוך השמחה, וכך הם יתבטלו. וזה פירוש הפסוק 'ששון ושמחה ישיגו, ונסו יגון ואנחה', היינו שכאשר היגון ואנחה רוצים לנוס ולברוח, צריך שהששון והשמחה 'ישיגו' אותם ויכניסו אותם בעל כרחם לתוך השמחה.

שמחה ועצבות - חיים ומוות

וביאור העניין: מקור השמחה הוא אצל השם יתברך, כמו שכתוב 'עוון והדר לפניו', כי הוא מקור החיים. וכל חלק שמחובר אל מקור החיים, שורה בו שמחה.

פרשת שמיני היא הפרשה השלישית בסדר ויקרא. והנה, מצד אחד יש בה המשך פרשת הקרבנות, כהמשך לפרשת ויקרא ופרשת צו, ומצד שני מתחילה לדבר בענייניו של כל אדם, דהיינו כשרות המאכלים, והנושא הזה ממשיך בפרשיות הכאות שעוסקים בהם בעניין לשון הרע וצרעת, שכל זה נוגע לכל אדם ולא רק לכהנים ולבית המקדש.

ובאמצע - בין נושא הקרבנות לנושא האכילה, נכנס המעשה של נדב ואביהו שהיו צדיקים גדולים ומתו ביום הקמת המשכן, ומיד לאחר מכן נאמר פרשת שתויי יין. ויש להבין עניין המעשה הזה מצד עצמו, והקשר בינו לבין מה שנתבאר לפניו ולאחריה. ומה הלימוד שיש מפרשה זו אלינו.

וכפי שיתבאר בעז"ה, יש כאן יסודות נפלאים בכל מהותו של האדם בעולם, והשיקול הנכון בין מה שצריך להרים עצמו למעלה אל השמים, לבין מה שצריך כביכול להוריד עצמו ולהיות חלק מהארץ, ורק על ידי שניהם מגיע אל המכוון.

התמיהות בפרשה

א. 'זיהי ביום השמיני' - מפני מה נכתב בלשון 'זיהי' שהוא לשון צער, הרי לא היה שמחה בעולם כמו אותו היום, שבו הוקם המשכן ונטל עשר עטרות. והתירוץ הוא פשוט כמבואר בגמרא, שבאותו היום מתו נדב ואביהו. וזה בעצמו הפלא, מפני מה פרע מהם הקב"ה באותו יום ובאותו מעמד, וערבב בזה השמחה. ובפרט לפי המבואר בדברי רש"י בפרשת משפטים, שכבר נגזר עליהם העונש בקבלת התורה, בפסוק 'זיהו את האלוקים ויאכלו וישתו', אלא שלא רצה לערבב השמחה של קבלת התורה, והמתין להם. אם כן מפני מה ערבב שמחת הקמת המשכן ולא המתין עוד.

ב. מה עניין הקרבנות של יום השמיני. כלומר, הקרבנות של שבעת ימי המילואים היו כדי לחנוך את המשכן והמזבח, אבל מה עניינו של יום השמיני וקרבנותיו.

ג. בכל הפרשה נראה שאהרן התבייש להתקרב לעבודת המשכן, עד שהוצרך משה לומר לו 'קרב אל המזבח', וכן התבייש מכך שלא ירדה שכינה, עד שנכנסו והתפללו על זה. וצריך להבין מדוע היה גדול חששו וריחוקו של אהרן.

ד. בדברי רש"י מבואר בשם חז"ל שהפגם של נדב ואביהו היה שנכנסו שתויי יין למקדש. והוא פלא: א. שעדיין לא נצטוו על זה. ב. מפורש בפסוק שהפגם היה מה שהקריבו 'אש זרה'. ובכל אופן יש להבין סמיכות הציווי של שתויי יין לפרשה זו.

ה. פרשת כשרות המאכלים - צריך להבין מה עניינה לפרשה זו, שעוסקת בהקמת המשכן. ובכלל לחומש ויקרא שנקרא 'תורת כהנים', ועוסק בעבודות המשכן והקרבנות.

ביאור הפשט

א. מיתת נדב ואביהו: לדברי רש"י, לכתחילה אמר הקב"ה למשה שכן יהיה ביום הקמת המשכן, כדי ש'יבקרובי אקדש', כי כשהקב"ה נפרע מן הצדיקים, הוא מתקדש ומתכבד על האחרים. נמצא, שהיה כאן עניין מכוון בדווקא בכך שהיה ביום זה, כדי להטיל מורא המשכן. והרמב"ן מבאר באופנים אחרים 'מתי' נאמר הדבר למשה.

ב. יום השמיני: בדברי הרמב"ן מבואר שהקרבנות האלו הם קרבנות 'היגון הכהנים', כמו מנחת חביתין. אמנם הביא מדברי חז"ל שהקרבנות האלו באו לכפר על עוון העגל. וגם מיתת נדב ואביהו שייך לזה כמבואר בדברי רש"י על

ולכן בכל פעם שנולד ילד, או ביום הולדתו, או בנישואין וכדומה, שכל אלו הם מצבים בהם מתגלה ומתחדש מצב של 'חיים' – מתעורר שמחה.

העולם הזה, מחמת שהוא מנותק לכאורה ממקור החיים – הוא מקום של 'יגון ואנחה'. ולכן, כל בני העולם שנמצאים בו, גם אם יהיה להם כל טוב שבעולם, עדיין חייהם הם גוש של 'יגון ואנחה', משום שאינו מחובר למקור החיים. ורק כאשר זוכים לחיות באמונה, ולחבר את העולם ואת החיים אל השם יתברך שהוא מקור החיים – זוכים לגלות את השמחה.

ובזה תלוי עיקר החילוק בין גלות לגאולה. בית המקדש היה נקרא 'מושב כל הארץ', כי הוא זה שגילה את מקור החיים בעולם, ולכן ממנו נמשך שמחה לכל העולם. וכן יהיה לעתיד, כשיתגלה השם יתברך בעולם – יהיה שמחה גדולה בעולם, וכפי המתואר בכל הפסוקים על הגאולה שכולם עוסקים בלשונות של שמחה מופלגת. לעומת זאת, כהיום שאנו בגלות ואין לנו בית המקדש – השמחה נעלמת ונסתרת, והעצבות שולטת. וזהו גלות השכינה, שנפרדת ממקור חיותה – רחוקה שחורה וקודרת.

כתוצאה מהעצבות, שהוא ניתוק ממקור החיים – נשלט האדם בידי הקליפות וההסתרה, ונופל לחטאים ועוונות, ונכנס לשליטת הדינים, הנסיונות והצרות, שהם כולם 'מטרא דמותא' רחמנא ליצלן.

להפוך היגון ואנחה – לשמחה

עיקר תפקידנו הוא לצאת מעצבות – שהיא גלות ומוות, לשמחה – שהיא גאולה וחיים. ולשם כך, אנו עוסקים בתורת השם ומצוותיו, כדי לגלות את מקור החיים ובכך לעורר את השמחה. ובזמנים מיוחדים כמו שבתות וימים טובים, שבהם מתגלה יותר האמונה, או בזמנים של נסים וישועות או התגלות של 'חיים' – מתגלה שמחה גדולה.

אמנם בכך לא די, ואין זו שמחה שלמה – כי באותו זמן של השמחה, יש הרבה חלקים באדם, שמנותקים ממנה ועדיין 'מתים'. ובאותם חלקים שולט עדיין הגלות, וכל עוד הם קיימים – עדיין יש באדם שליטת הקליפות וההסתרה. ולכן, צריך להכניס את אותם החלקים לתוך השמחה, ולהחיות אותם, ובהם מתבטלים לגמרי הקליפות וההסתרה.

ולכן, הקדושה אינה יכולה להיות על ידי 'פרישות', אלא דווקא על ידי 'יחוד'. כלומר, אם האדם רוצה להתקדש, ולשם כך הוא רוצה לפרוש לגמרי מהעולם – הוא לא יצליח בכך. כי בכך הוא אמנם מתחבר יותר למקור החיים, אבל משאיר את כל העולם מנותק. ולכן, הוא אמנם שמה – אבל משאיר קיים את כל היגון ואנחה. וכשהם קיימים – הם שולטים.

ולכן, התכלית של המשכן ובית המקדש, הוא לגלות שכינתו יתברך דווקא בתוך העולם הזה, וכל עבודת בית המקדש הוא בדברים של העולם הזה – בהמות וסולת ונסכים, שמחברים אותם אל מקור החיים, והופכים אותם להיות חלק מהשמחה, ובהם מתייחדת השכינה במקורה, ונעשה שמחה שלמה בעולם.

קטורת ישמח לב

ועיקר עבודה זו נעשתה על ידי הקטורת, שעליה נאמר בזהר הקדוש שהיא שוברת את כל הקליפות ומבטלת את כל הדינים, ואין עבודה למעלה ממנה. ואם היו בני אדם יודעים מעלת הקטורת היו מנסקים כל תיבה ממנה. 'הקטורת' הוא מלשון קשר, והוא הכח שמקשר אפילו את מעט החיות שנמצא 'בתוך' הקליפות – אל הקדושה.

וביאור העניין בקצרה: לכאורה כל ההגדרה הזאת, שהעולם הזה הוא 'יגון ואנחה' – הוא ההיפך מהמציאות, כי אדרבה, העולם הוא מקום צבעוני, מלא טעם מראה וריח, ומלא הנאות והוויות. אך הביאור הוא, שהקליפות והיצר הרע אין להם כח משלהם, ואינם יכולים 'לברוא' או 'לתת' משהו – אלא רק יש בהם

'כח המדמה', דהיינו, לקחת את מה שכבר קיים בעולם, ולדמות כאילו הוא משלהם.

והיינו, שהבעל דבר יש בכוחו וברשותו, לדמות כאילו יש בחירה בין 'האמת והנכון' לבין 'הנעים והטעים'. וכביכול אומר: אם רצונך לבחור בחיי אמת, נחא, אך שם הכל שחור-לבן. אם רצונך והיינו, שהבעל דבר יש בכוחו וברשותו, לדמות כאילו יש בחירה בין 'האמת והנכון' לבין 'הנעים והטעים'. וכביכול אומר: אם רצונך לבחור בחיי אמת, נחא, אך שם הכל שחור-לבן. אם רצונך בצבעים ובטעמים, בהכרח עליך לוותר על האמת. אך באמת, כל הצבע, הטעם המראה והריח – אין מקורם אלא בחיות אלוקית, והם נמצאים רק בצד האמת.

ואת זה מגלה הקטורת. כחז"ל מבואר שהעיונים שבירחו היו מתעטשות מריח הקטורת, וכלה שבירושלים לא הייתה צריכה להתבשם מחמת ריח הקטורת. והנה, עומד אדם ומתלבט בין הקדושה לבין ההנאה, והנה עולה באפו הנאה נפלאה כזאת, והוא מגלה שהיא בעצמה מגיעה מהקדושה... אין לך 'כירור' גדול מזה, שמברר את החיות שבין הקליפות, ומגלה שכל החיות הזאת הוא רק משום שהוא מחובר למקור החיים.

ולכן, יש בקטורת י"א סממנים, ולא עשרה. ואחת מהם היא 'חלבנה' שאין בה ריח טוב אלא ריח רע. כי הקדושה היא 'עשרה', והקליפות הם 'מותרות' שאינן נצרכות אלא נדבקות, כמו השערות, הציפורניים ושאר המותרות שבגוף, שאינם מועילים כלום וצריך להיפרד מהם. אלא שקשה להיפרד מהם מחמת שנדמה שיש בהם 'משהו', אך הקטורת מגלה שהסממן הי"א אינו אלא 'חלבנה' שאין בה אלא ריח רע, וממילא אפשר להיפרד ממנה.

על הקטורת נאמר 'קטורת ישמח לב', כי היא מחברת את כל המקומות הרחוקים והמנותקים אל מקור החיים, ובהם מתגלה שלימות השמחה.

ביאור הפרשה

הטא העגל היה 'עבודה זרה', שבוה ניתקו את עצמם ואת העולם ממקור החיים, ובטלו את השמחה הגדולה של קבלת התורה. התיקון לזה היה המשכן, ויום התיקון היה יום השמיני שבו הוקם המשכן ובו הוקרבו הקרבנות שהם תיקון על העגל, ואז היה שמחה גדולה בכל העולמות.

אמנם, נדב ואביהו – שבהרו בפרישות ולא רצו לישא נשים, ניתקו בין השמחה לבין היגון ואנחה, והשאירו את היגון ואנחה בשליטה. ולכן, לא היה בכוחם להקריב את הקטורת, ואדרבה, לא רק שלא 'קשרו' בזה את המלכות-השכינה למקורה, אלא הפרידו אותה ועשו אותה 'זרה'. ואז, שלמה בהם העצבות שהיא המוות, ודווקא היום השמיני שהוא יום השמחה נעשה עבורם זיהוי שהוא צער.

ולא רק שלא היה בזה ערכוב השמחה, אלא אדרבה – בזה הבינו כולם גודל נחיצות השמחה, ושצריך ואפשר להפוך כל יגון ואנחה לשמחה. וזה בעצמו היה שלימות השמחה, ולכן נצטוו אהרן ובניו שלא להתאבל כלל. והזהירו מיד על שתיית יין, כי היין הוא זה שמנתק את האדם מהעולם, ונוטל ממנו הכח לחבר את היגון ואנחה אל השמחה.

ומיד לאחר מכן, באה פרשת האכילה. כי כעת מובן גודל העבודה שיש בעניין האכילה, וכמה נפקא מינה שיש בין אכילה של כשרות, שמבטל את היגון ואנחה והופכו לשמחה, לאכילה שאינה של כשרות. ולא כפי הנראה, שאם כבר אוכלים – מה זה משנה מה אוכלים...

* * *

ובכל זה יש עוד הרבה להאריך ולהרחיב, בפרט לעובדא ולמעשה. וכן יש לבאר בזה עניין פרה אדומה. וכן עניין החמץ והמצה, ויציאת מצרים, אך אין כאן מקום, ותן לחכם ויחכם עוד.

עניינא דיומא ||| עניין ספירת העומר על פי תורה זו

א) עניין ספירת העומר על פי מאמר זה מבוואר באריכות בליקוטי הלכות (הלכות פסח הלכה ג אות יא-יד), ונביא מלשונו בזה.

לקשר את המניין לבחינת למעלה מן המניין

וז"ל שם: וזה בחינת ספירת העומר ששבע שבתות תמימות תהיינה, שהם מ"ט יום מן הקצרת השבת עד מן הקצרת השבת השביעית תספרו המשיים יום, ועל ידי זה נקשרין מטמאת מצרים, כי ששת ימי הפעשה הם הפרים ואין להם שלמות כי אם על ידי שבת שהוא תכלית מעשה שמים וארץ שהוא מתייה כל ששת ימי הפעשה, כנודע. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, "ויכל אלקים ביום השביעי וכו'". מה היה העולם חסר מנוחה, בא שבת, בא מנוחה, בלתי ושלמה המלאכה. נמצא, שששת ימי הפעשה אין להם שום חיות כי אם על ידי שבת, כמובא ששלושה ימים שאחר שבת מקבלין חיות משבת שעבר ושלשה ימים מקמי שבתא מקבלין חיות משבת הבאה. נמצא שמעצמן הששת ימים הם הפרים הרוח חיים:

ועל כן הם בבחינת אגחה על התפרון, כי עקר אהיות האגחה הוא בששת ימי החל שהם הפרים מן הרוח חיים, שאז צריכין להתאגח להמשיך הרוח חיים להשלים התפרון של ששת ימי הפעשה משבת ששם עקר החיים, כמו שכתוב, "מועמיה חיים וכו'". כי שבת הוא בחינת שלמות, כמו שכתוב בזהר הקדוש, שמא דאיהו שלים מכל סטרוי, כי שבת הוא שמא דקדשא בריה הוא, ששם אצל השם יתברך עקר השלמות, כי כל הדברים שבעולם פלם הפרים ואין להם שלמות כי אם על ידי הרוח חיים שמקבלין מהשם יתברך ברוח הוא, שהוא יתברך, כביכול, שלם בכל מיני השלמות וזה בחינת ששת ימי הפעשה, שהם בחינת ו' שהוא המשכת הרוח, כי אז צריכין להמשיך ולהאריך רוחה, בחינת אגחה על התפרון, כדי להמשיך הרוח חיים משבת, שהוא ברית עולם, בחינת יוד, כמובא, ונעשה מלאפוס, שהוא יוד וואו, שזהו בחינת הרוח חיים דקדשה, (כמבאר בפמאר הצ"ל):

וזה בחינת שבע שבתות תמימות תהיינה. 'תמימות' דיקא. תמימות ולא חסרות, כי על ידי ספירת העומר מ"ט יום שבע שבתות, על ידי זה נשלם התפרון כצ"ל. וזהו 'תמימות תהיינה' 'תמימות' דיקא כצ"ל:

וזה בחינת ספירה מן הקצרת השבת ועד מן הקצרת השבת וכו', כי כל המנינים הם בבחינת התפרון, כי בכל מקום שיש מנין יש התפרון, כי אין שלמות כי אם למעלה מהמנין שהוא אצל השם יתברך, כביכול, שהוא יתברך, כביכול, למעלה מהמנין, כמו שכתוב, לפני אהד מה אתה סופר. ושם עקר השלמות, אבל אחר הבריאה ששם מתחיל המנין שם יש התפרון, כי עקר הבריאה היה על ידי התפרון שנתצמצם ונתקטט האור, שבלא זה לא היה אפשר לברא את העולם כידוע. ותקף אחר הבריאה, שאז מתחיל המנין, מתחיל התפרון, וכל מה שמתרחק אחר הבריאה מקדם הבריאה ונתרבה המנין יותר ויותר נתרבה התפרון יותר ויותר, כי במקום שיש מנין יש התפרון, למשל בשרוצה למנות מאה, נמצא, שהוא מונה והולך מאה עד מאה להשלים התפרון שנתקטט לו עד מאה, כי הוא רוצה ותאב שיהיה לו מאה בשלמות וכשמונה והולך ומשלים עד מאה ונדמה לו שמשלים התפרון אך תקף שמוניע למאה חסר לו יותר ויותר עד מאה. וזה בחינת יש לו מנה מבקש מאתים וכו', כי כשהאדם נופל בתאוות ונפול, הם ושלום, תחת המנין אי אפשר לו להשלים התפרון לעולם, כי כל מה שהמנין מתרבה ביותר נתרחק מאחד ביותר. ואז נתרחק מן השלמות ביותר, כי אין שלמות כי אם אצל השם יתברך, שהוא, כביכול, למעלה מהמנין. ומי שמקשר בו ומקשר אחר הבריאה, שהוא בחינת מנין לקדם הבריאה, שהוא למעלה מהמנין, אזי נשלם התפרון, כי מושיף חיות מתי החיים שמשם שלמות כל התפרונות, אבל אם נופל, הם ושלום, תחת המנין ורוצה להשלים התפרון על ידי מנין, אזי אי אפשר לו להשלים התפרון לעולם, כי כל מה שיש לו מספר ומנין מוזן יותר נתרחק מאחד ביותר ונתרחק מהשלמות ועל כן חסר לו יותר וכו' כצ"ל. וזה בחינת התפרון לא יוכל להמנות, שמי שנופל אל תחת התפרון שהוא אחר הבריאה וכו' כצ"ל. אי אפשר לו להשלים התפרון על ידי המנין, כי כל מה שירצה להשלים התפרון על ידי המנין יחסר לו ביותר בבחינת יש לו מנה מבקש מאתים. וזהו 'והתפרון לא יוכל להמנות' כצ"ל:

נמצא, שעקר שלמות התפרון הוא רק למעלה מהמנין שמשם נמשך רוח חיים דקדשה כצ"ל. וזה בחינת רוח חיים של ישראל שהם כלולים באהדותו יתברך והם בבחינת למעלה מהמנין, כי אסור למנות את ישראל. וכמו שכתוב, 'היה מספר בני

ישראל כחול הים אשר לא ימוד ולא יספר'. וכמו שכתוב, 'אשר לא יספר מרב'. וכיצא כזה ועל כן שבעים נפשות ישראל נקראים נפש אחד, כמו שכתוב, 'כל הנפש הבאה לבית יעקב וכו''. כפרוש רש"י, כי ישראל עם קדוש כל מה שמתרבים יותר נכללים באהדותו ביותר, כי כל אחד מישראל הוא מקשר בו יתברך וממשיך רוח חיים מתי החיים, וכל מה שנתרבים ישראל יותר, הם ממשיכין רוח חיים יותר ונכללים יותר באהדותו יתברך. ועל כן כל ישראל חשוכים כאחד, כי כלולים על ידי רוח חיים בו יתברך וכו' כצ"ל:

וזה בחינת ספירת העומר, שעל ידי הספירה והמנין שפופרין ישראל את הימים, שהוא מנין דקדשה, על ידי זה מנביהין ומרימין את בחינת המנין והמספר, שהוא אחר הבריאה בחינת התפרון, מנביהין אותו לבחינת למעלה מהמנין וממשיכין רוח חיים להשלים התפרון, שהוא בחינת מנין, כי מנין דקדשה שפופרין ישראל את הימים לצאת מטמאה לטהרה, זה בחינת אגחה דקדשה שמתאגחין על התפרון הרוח חיים דקדשה, כי כל המנינים שבעולם הם בבחינת אגחה כצ"ל, כי כל מי שמונה אינה דבר הוא רוצה להשלים מה שחסר עד תשלום המנין ורוצה להשלים התפרון על ידי המנין כצ"ל, וכשהמנין הוא בעסקי עולם תהו והכליו, כגון בתאוות מוזן וכיצא, שרוצה שיהיה לו כסו מוזן הרבה, אז אינו משלים התפרון על ידי המנין, כי אדרבא, המנין הוא בבחינת התפרון, כי המנין הוא בבחינת אחר הבריאה וכו' כצ"ל. וזה המנין הוא בבחינת האגחה של הרשעים שמקבלים מהרוח כערה של עשו איש שעיר שגפשותיו רבים, כפרוש רש"י שם, כי הוא רחוק מאד מאהדותו יתברך. ועל כן אף על פי שהרוח כערה שלו גדול בשעתו, ועל כן הם נקראים רבים, בחינת רבוי המנין והמספר, בחינת בקשו השבונות רבים, בחינת רשות הרבים שהוא הפסרא אחר, אף על פי כן הם הפרים תמיד ואין להם שום שלמות מאחר שרחוקים מתי החיים, שמשם עקר שלמות התפרון וכו' כצ"ל, כי הרוח כערה אין לו קיום רק לפי שעה וכו' כצ"ל. ועל כן יש לו מנה מבקש מאתים וכו' כצ"ל, כי אינו יכול להשלים התפרון תמיד מאחר שרחוק מרוח חיים דקדשה, שהוא בחינת אהדותו יתברך ונמשך אחר רוח כערה שחסר מכל שהוא, בחינת רבים, בחינת רבוי המנין והמספר וכו' כצ"ל. וזה בחינת דעת התפרון מה קניית דעת קניית מה חסרת, כי עקר שלמות כל התפרונות היא על ידי הדעת שהוא התורה, שמשם עקר תוצאות הרוח חיים שמשלים כל התפרונות כצ"ל, אבל העובדי כוכבים שרחוקים מהתורה שהיא עקר הדעת, על כן גודא הם הפרים ואין להם שום שלמות כלל, כי כל הגדלה והעשירות שלהם חסר מהרוח חיים, ועל כן באמת העשירות שלהם אינו נחשב לכולם בבחינת דעת התפרון מה קניית, ועל כן אינם ממלאים תאוותם בעשירותם לעולם, אבל מי שזוכה לדעת, שהוא התורה, הוא מושיף משם הרוח חיים דקדשה ואזי אינו חסר כלום מאחר שמקשר להרוח חיים שמשם שלמות כל התפרונות:

עיי המניין דקדושה יוצאים ממומאה לטהרה

ועל כן על ידי המנין דקדשה, שהוא ספירת העומר, שפופרין הימים עד חג השבועות כדי לצאת מטמאה לטהרה לזכות לקבלת התורה בשבועות, נמצא שהוא בחינת אגחה דקדשה, שמתאגחין ומתנגענין לזכות ליום החמישים, שהוא קבלת התורה, שמשם עקר השלמות, כי משם עקר הרוח חיים כצ"ל, על כן על ידי המנין והספירה, על ידי זה דיקא יוצאין מטמאה לטהרה, דהינו שיוצאין מרוח הטמאה וזוכין לרוח הטהרה, רוח חיים דקדשה, על ידי שמנביהין בחינת המנין והמספר אל הקדשה, על ידי שמונין הימים לזכות לקבלת התורה שמשם עקר שלמות התפרון, שהוא בחינת מנין כצ"ל. ועל כן סופרין אל הנפת העמר שעורים. עמר שעורים זה בחינת שמנביהין עשו איש שעיר ומנביהין הרוח חיים שנבלע בתוכו אל הקדשה. ועל כן מנביהין אותו בכל הששה קצוות, כי המשכת הרוח חיים הוא בחינת ואו כצ"ל. וזה בחינת מוליק ומביא כדי לעצר רוחות רעות, מעלה ומוריד כדי להעביר טללים רעים, הינו כדי להכניע הרוח רעה, רוח הטמאה ולברר משם הרוח חיים דקדשה מתוך הרוח כערה, שהוא בחינת שעורים, לשון סערה, כמו שכתוב, 'כשעירים עלי דשא'. כי שעורים הוא מאכל בהמה, שהוא בחינת רוח הבהמה חירדת למטה, שהוא בחינת הרוח כערה כצ"ל. ועכשיו מנביהין ומנפין העמר שעורים כדי להכניע הרוח כערה ולהנביה הרוח חיים לברר מתוכו כצ"ל. ואז מתחילין לספר הימים כדי לקשר הימים שהם בחינת התפרון כצ"ל אל הרוח חיים דקדשה ששם עקר שלמות התפרון של כל המנינים והמספרים שבעולם, ואי אפשר להשלים התפרונות של המספרים כי אם על ידי בחינת ספירת העומר, על ידי שמקשרין המנין למעלה מהמנין, ששם שלמות כל התפרונות, כי ממונו תוצאות

חיים וכו' פנ"ל. ועל כן סופרין משבת לשבת, מוקחרת השבת עד מוקחרת השבת, פי יום טוב נמי איקרי שבת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, פי עקר שלמות המנין הוא על ידי שבת פנ"ל:

וזה בחינת תספור המשיים יום. ובאמת אין סופרין רק מ"ט יום, אף באמת עקר התקון והשלמות של כל התקורות, שהם בחינת מנין ומספר, הוא על ידי בחינת יום הקמשים, שהוא קבלת התורה פנ"ל, פי יום הקמשים, שהוא שער הקמשים, הוא בחינת למעלה מהמנין למעלה מהפריאה, פי אי אפשר להשיגו בזה העולם. ועל כן נאמר במשה, "ותהפדה מעט מאלקים". פי איתא שמושה זכה למ"ט שערי בינה, אבל שער הקמשים לא השיג עד לעתיד. ומחמת שלא השיג עדין שער הקמשים נאמר עליו, "ותהפדהו מעט מאלקים". פי עדין נחסר לו מעט, פי עקר השלמות הוא בשער הקמשים, שהוא למעלה מהפריאה וכו' פנ"ל, אבל באמת אי אפשר להשיגו

בזה העולם. ומשה רבנו זכה להשלים ולהגביה כל התקורות למעלה למעלה עד שהיה בחינת כל התקורות נשלמים והיו סמוכים ממש לשלמות התקורות, שהיה בחינת מ"ט שערי בינה, שהם סמוכים פתקלית לשער הקמשים, שמושם פתקלית השלמות, פי זה עקר הפתקלית שהיו התקורות, שהם בחינת כלל העולם, סמוכים ממש לבחינת שלמות כל התקורות, פי בחינת שלמות בעצמו, שהוא שער הקמשים, אי אפשר להמשיך בזה העולם שלא יתבטל העולם. וזה בחינת תספור המשיים יום, שאריכו לקשר ולהעלות כל המספרים עד יום הקמשים ואז נכלו התקורות בהשלמות וממשיכו הרוח חיים משה להשלים התקורות הגלולים בהמספרים של זה העולם, שעל ידי זה יוצאין מטמאה לטהרה, שאריכו לצאת מן רוח הטמאה רוח סגרה וזוכין לרוח חיים דקדשה וכו' פנ"ל:

נקודה בפרשה

מאת: הרב אליהו עטיה שליט"א

הטעם שקצף משה על שריפת שיעיר ראש חודש

ישראל, לאכול אותם אפילו באנינות, כך צריך היה לנהוג גם בשעיר ראש חודש בלי חילוק. ועל זה ענה אהרן "אם שמעת בקדשי שעה אין לך להקל בקדשי דורות", ואמר זאת בלשון (ויקרא י, יט) "הן היום הקריבו את הטאותם ואת עלתם לפני ה' ותקראנה אתי באלה ואכלתי הטאות היום הייטב בעיני ה'", וכתוב (שם, כ) "וישמע משה וייטב בעיניו". ויש לעיין מה היתה סברת משה, הרי באמת אין ללמוד 'קדשי דורות' מ'קדשי שעה'. גם יש להבין מה הוא לשון שאמר אהרן "הייטב בעיני ה'", וכן אצל משה כתוב "וייטב בעיניו".

"ואת שיעיר הטאות דרש דרש משה והנה שרף וקצף על אלעזר ועל איתמר בני אהרן הנותרים לאמר" (ויקרא י, מז). ופירש"י: "שיעיר הטאות", שיעיר מוספי ראש חודש וכו', עכ"ל. בעירין קדישין לר' ישראל מרוזין זיע"א, כתב הטעם שקצף משה על שנשרף שיעיר ראש חודש ולא אכלו אותו הכהנים, הוא משום ששיעיר ראש חודש בא כביכול לכפרה על ה' ית' על שמיעט את הלבנה, כמבואר בגמ' בחולין (דף סז), והכפרה היא על ידי האכילה, כמו שכתוב בפסוק הבא (שם, יז) "ואתה נתן לקם לשאת את עון העדה לכפר עליהם לפני ה'", ופירש"י: "כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים", ע"כ. נמצא שאם היו אהרן ואלעזר ואיתמר אוכלים את שיעיר ראש חודש, היה תיקון גדול ותועלת לעם ישראל, כי היה נתקן פגם 'מיעוט הלבנה'. כי יום זה של הקמת המשכן - היה יום גדול ועת רצון גדולה, ולכן קצף משה על שלא נאכל השעיר הזה. נמצא, שפגם נדב ואביהוא גרם, שלא נתקן 'מיעוט הלבנה', כי מחמת מיתתם לא יכלו לאכול את שיעיר ראש חודש שהוא כביכול כפרה על ה'. אלא שיש להבין קשר הענין בין פגם נדב ואביהוא, לבין מניעת הכפרה על 'מיעוט הלבנה'.

אמנם לפי הנ"ל הביאור הוא, שאומר אהרן למשה, הרי כל מטרת שיעיר ראש חודש הוא כביכול להביא כפרה על ה' - על 'מיעוט הלבנה', ובכפרה זו ודאי היה טוב הדבר בעיני ה', אולם מחמת "ותקראנה אתי באלה" - שנעשינו אוננים על נדב ואביהוא, אם היינו אוכלים את 'הטאות היום' - 'שיעיר ראש חודש', וכי 'הייטב בעיני ה'" להיות זו לכפרה לו כביכול, הא ודאי שלא, כי הניחא אם לא היו נפטרים נדב ואביהוא, הרי גם 'שיעיר ראש חודש' היה בחינת 'קדשי שעה', שלא היה צריך להביא עוד יותר את שיעיר ראש חודש להיות כפרה על ה' (ורק בשביל כפרת טומאת מקדש וקדשיו), כי היתה נגמרת הכפרה, והיה נעשה תיקון מושלם עכשיו באכילת השעיר על ידינו הכהנים ביום הקמת המשכן, אבל מכיון ש'ותקראנה אתי באלה' - שנפטרו נדב ואביהוא מחמת שלא נשאו נשים, שזה עצמו פגם 'מיעוט הלבנה' וכנ"ל, ונתבאר שמחמת הפגם שלהם גם לא היה בכוחנו באכילת השעיר לכפר כפרה גמורה על 'מיעוט הלבנה', כי נדב ואביהוא פגמו בעניין הזה בעצמו, ועדיין יהיה צריך את 'שיעיר ראש חודש' לכפרה לדורות על ה', וממילא הוא כבר אינו 'קדשי שעה', אלא הוא קדשי דורות. ואם שמעת 'הוראת שעה' בקדשי שעה - לאכול אותם אפי' כשאנו אוננים, לא שמעת כזאת בקדשי דורות, ושיעיר ראש חודש נצרך עתה להיות 'קדשי דורות' בשביל כפרה על ה'. ועתה מובן היטב מה היתה מחשבת משה, לכלול גם את שיעיר ראש חודש בבחינת 'קדשי שעה', כי באמת אם היו אוכלים אותו אהרן ובניו באותה שעה כדינו בלא אנינות על נדב ואביהוא, היה נשלם התיקון, ולא היה צריך להביא יותר לדורות שיעיר ראש חודש להיות כביכול כפרה על ה'.

ונראה לבאר, דהנה נזכר במדרשים כמה פגמים בפגם נדב ואביהוא ושהם כולם נכללים בעניין הקרבת האש זרה, וכבר אמרו רמז לדבר, שכל הפגמים נרמזים בראשי תיבות 'אש זרה': 'א' - 'אש זרה', 'ש' - 'שתוי יין', 'ז' - 'זרע לא היה להם' (היינו שלא היה להם בנים), 'ר' - 'רווקים' (היינו שלא נשאו נשים), 'ה' - 'הורו הלכה בפני משה רבן', כמובא בגמ' בעירובין (דף סג). וכתב הש"ל"ה (פרשת שמות שובבים ת"ת אות א'), וז"ל: "וייעש אף-להים את שני המארת הגדלים" (בראשית א, מז), המה ולבנה שוים נבראו והיו משתמשים בכתר אחד, ואחר כך מחמת הקטרוג, אמר לה הקב"ה לני ומעטי את עצמך. והנה הו"ל דיברו בהמה ולבנה התחתונים הנראים לנו, אבל רומזים לחמה ולבנה העליונים (קוב"ה ושכינתיה) וגובה מעל גבוה, כמבואר לחכמי המקובלים (עי' חיים שער מיעוט הירח פ"א), עכ"ל.

וכששמע משה את דברי אהרן נאמר "וייטב בעיניו", כי היתה לו שמחה מתשובתו של אהרן, שלא כמו שחשב ששיעיר ראש חודש הוא בבחינת הכפרה על ה' הוא רק 'קדשי שעה', וכשנשרף והופסדה הכפרה לא יהיה כפרה, אלא הוא 'קדשי דורות', ואף שלא נתקן הדבר עכשיו, יהיה מתוקן בכל ראש חודש וראש חודש לדורות, לכן "וייטב בעיניו" של משה, שכן תהיה בסוף כפרה לה' בשעיר ראש חודש שיביאו ישראל בכל ראש חודש וראש חודש לדורות. ושמחה זו כפולה ומכופלת, כי כבר מבואר בדברי רבינו (לקוטי מוהר"ן תניינא, א' אות יד), שכל הכה שלנו לבקש כפרה בראש השנה על עוונותינו, הוא משום שכביכול הקב"ה מבקש על עצמו כפרה בבחינת 'קדשי דורות', ובכל ראש השנה מעורר את בקשת כפרתו כביכול, ואנחנו יכולים להיות נכללים בכפרתו ית', ולבקש כפרה גם על עצמינו.

ולפי זה שהיה פגם נדב ואביהוא שלא נשאו נשים ולכן מתו, כמבואר במדרש (ויקרא רבה כ, ט), שהיו 'פלג גופא' זכר בלי נקבה, לכן הפגם שלהם הוא בעצמו בחינה של 'מיעוט הירח', כי אם היו נושאים נשים שזו בחינת 'שני מלכים בכתר אחד', כי נעשה (בראשית ב, כד) 'וידבק באשתו והיו לבשר אֶחָד', ובנישואים נעשה גם יהוד עליון של קוב"ה ושכינתיה, בחינת 'מילוי הלבנה', וכסוד הכתובה שהיא בחינת (כתובות סא). 'עולה עמו ואינה יורדת', בחינת (ישעיה ל, כו) 'והיה אור הלבנה פאור החמה', או שייך כפרה על 'מיעוט הירח', כי תחזור להיות כמו שהיתה. אבל בזה שלא נשאו נדב ואביהוא נשים - נחסר התיקון, ונגרם שעל ידי מיתתם, גם אהרן אלעזר ואיתמר הכהנים הנותרים, לא יכלו לאכול משעיר ראש חודש הבא כפרה כביכול על ה' על 'מיעוט הירח', ולא נתקיים באותה עת רצון הגדולה - 'כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים'.

אולם משה סבר שיש לאכול את שיעיר ראש חודש אף שהיו אוננים, כי כמו שהצטווה גבי 'קדשי שעה', שהם: 'שיעיר נחשו' ו'שיעיר עזים' שהיה לכפרת